

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3389/2020
04.02.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовића, чланова већа, у правној ствари тужиоца „ALMEX“ д.о.о. Панчево, чији је пуномоћник Горан Вељовић, адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Хоровиц, адвокат из ..., ради исплате дуга, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 687/20 од 13.05.2020. године, у седници одржаној дана 04.02.2021. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 687/20 од 13.05.2020. године.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Шиду П 75/19 од 23.12.2019. године одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу плати износ од 3.452.139,12 динара са законском затезном каматом : на износ од 835.512,48 динара од 22.01.2014. године, на износ од 2.289.032,60 динара од 03.02.2015. године, на износ од 112.263,70 динара од 22.06.2015. године, на износ од 835.512,48 динара од 22.01.2014. године, на износ од 5.533,32 динара од 02.07.2015. године, на износ од 104.109,72 динара од 10.07.2015. године, на износ од 11.416,08 динара од 10.07.2015. године, на износ од 19.504,68 динара од 10.07.2015. године. Тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 380.281,00 динара са законском затезном каматом.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 687/20 од 13.05.2020. године првостепена пресуда је преиначена. Тужени је обавезан да тужиоцу плати 835.512,48 динара са законском затезном каматом од 22.1.2014. године до исплате, 2.289.032,60 динара са законском затезном каматом од 3.2.2015. године до исплате, 112.263,70 динара са законском затезном каматом од 22.6.2015. године до исплате, 13.082,16 динара са законском затезном каматом од 23.6.2015. године до исплате, 835.512,48 динара са законском затезном каматом од 22.1.2014. године до исплате, 5.533,32 динара са законском затезном каматом од 2.7.2015. године до исплате, 104.109,72 динара са законском затезном каматом од 10.7.2015. године до исплате, 11.416,08 динара са законском затезном каматом од 10.7.2015. године до исплате и 19.504,68

динара са законском затезном каматом од 10.7.2015. године до исплате. Такође, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове првостепеног поступка у износу од 448.561,00 динара, као и трошкове жалбеног поступка у износу од 177.122,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама одређеним чланом 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, са изменама), па је утврдио да ревизија туженог није основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредбе парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је привредно друштво које обавља делатност продаје пољопривредне механизације и резервних делова. Захтев за исплату у овом поступку тужилац заснива на уговору о продаји робе који је закључио са туженим. По том основу тужилац је испоставио туженом за 2014. и 2015. годину више фактура у којима тужени, назначен као купац робе, није платио цену. На свакој факури коју је тужилац приложио уз тужбу, као купац је наведен тужени, али отпремнице уз те фактуре тужени није потписао, већ су то урадила друга лица. Тужени је све фактуре примио и спровео их кроз своју пословну документацију, а по тим факурама је остварио и право на поврат ПДВ-а као регистровани носилац пољопривредног газдинства. Све фактуре садрже опис робе која је предмет продаје, датум сачињења фактуре, износ купопродајне цене и рок плаћања који је истоветан датуму издавања рачуна. Уз све рачуне издате су отпремнице о испоруци робе. Као примаоци робе навођени су ББ, ВВ, ГГ и у случају једне отпремнице ДД. Реч је о лицима с којима је тужени био повезан. ББ је његов брат, са којим је живео у заједничком домаћинству и са којим сарађује на пословима обраде пољопривредног земљишта. ВВ је његов братанац, а ГГ и ДД су пословни партнери његовог брата. Уједно, ГГ је запослен код тужиоца као Тужени и његов брат су били у блиским пословним и пријатељским односима са законским заступником тужиоца и због дугогодишње успешне сарадње и стеченог међусобног поверења имали су повлашћени положај на тржишту, који је поред осталог подразумевао могућност одложеног плаћања.

На основу утврђених чињеница првостепени суд је одбио тужбени захтев, налазећи да тужени није ступио у уговорни однос са тужиоцем, па самим тим нема обавезу да плати цену по испостављеним факурама.

Изложено становиште другостепени суд не прихвата уз образложење да је првостепени суд погрешно, на штету тужиоца, извео закључак да издавањем и достављањем фактура тужилац није засновао уговорни однос продаје са туженим зато што факурисана роба није испоручена непосредно туженом. Даље се наводи да првостепени суд даје погрешан значај чињеници да тужени својим потписом није потврдио пријем робе из спорне фактуре, јер су отпремнице уз те фактуре потписала друга лица. Тужени је на основу тих фактура остварио статус обвезника пореза на додату вредност као носилац пољопривредног газдинства и право на поврат тог пореза према Закону о порезу на додату вредност. На основу ових чињеница произлази

закључак да је уговор о продаји између тужиоца и туженог закључен сагласношћу воља парничних странака о битним елементима тог уговора коју је тужени у крајњем манифестовао пријемом фактура. У супротном, да таква воља није постојала, тужени је као купац из примљених фактура имао могућност да те фактуре врати тужиоцу што неспорно није учинио, или да приговори на њихову садржину што такође није учинио. Правилно је по оцени другостепеног суда било закључити да је фактурисану робу тужени примио, јер су отпремнице потписала са њим повезана лица, а која чињеница упућује на закључак да су то учинили у његово име и за његов рачун. С тим у вези, битне су чињенице о дугогодишњој пословној сарадњи туженог и његовог брата са тужиоцем, стеченом међусобном поверењу, које је туженом омогућило повлашћени положај на тржишту и одређене погодности, поред осталог код плаћања робе и преузимања те робе. Другостепени суд налази да тужени и његов брат годинама уназад економски функционишу заједнички, што конкретно подразумева да тужеников брат пољопривредну механизацију у свом власништву користи за обрађивање пољопривредног земљишта које је у власништву или у закупу туженог. Из те економске сарадње проистиче и сарадња по питању набавке нове механизације и резервних делова по овде спорним фактурама.

На изложених разлозима другостепени суд заснива преиначавајућу одлуку којом је усвојен тужбени захтев, а тужени обавезан на плаћање.

Врховни касациони суд налази да ревизија туженог није основана. Правилно закључује другостепени суд да није од значаја на који начин је тужени као купац располагао преузетом робом. Да тужени није преузео робу, отпремнице би вратио. Отпремнице су уредно књижене у документацији туженог иако су неке од отпремница потписала друга лица. Та лица отпремнице су потписала у име туженог и за његов рачун. На основу тих отпремница тужени је стекао у право на повраћај пореза за додату вредност као носилац пољопривредног газдинства.

Према члану 17. ЗОО прописано је да стране у облигационом односу дужне су да изврше своју обавезу и одговорни су за њено испуњење. Тужени, као купац робе је дужан да плати цену за преузету ствар и сходно члану 454. став 1. ЗОО. Да ли је тужени те ствари уступао трећим, није од значаја за овај спор јер је то однос између туженог и тих лица. Ако су ствари испоручиване од тужиоца, а јесу, онда тужени исплату и треба да изврши тужиоцу за преузете ствари.

Неприхватљиви су наводи туженог да је уговорни однос између странака био фиктиван, те да је био противан добрим обичајима у привреди јер тужени је, ако је то сматрао, могао тражити поништај уговора, а што није учинио. Не могу се прихватити наводи да је обавезивањем туженог на исплату повређено начело равноправности странака купца – продавца, јер приликом склапања уговора важе начела аутономије воље странака. Странке саме опредељују елементе уговора и дужне су да их поштују без обзира да ли је уговор закључен у писменом или усменом облику. Стога ревизијски навод да није постојала обавеза закључења уговора о писменој форми није од значаја јер други изведени докази указују да је уговор постојао и да тужени није испуњавао своју обавезу која по закљученом уговору постоји.

Ни остали ревизијски наводи нису од посебног значаја да могу да доведу до другачије одлуке суда.

На основу изложеног, применом члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић